

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

โสฬส เกิดศิริ

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม

สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

THE QUALITY OF WORK LIFE DEVELOPMENT OF PERSONAL OF BANG PHAI SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUEANG NONTABURI DISTRICT, NONTABURI PROVINCE

Sorost Keadsiri

Master of Public Administration Program In Public, Private and Civil Society Sector Management,

Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand

E-mail: sorost.k@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 123 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test การทดสอบค่า F-test (One-way ANOVA) และ หากพบ ว่ามีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญ จะทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-40 ปี มากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 การศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 75 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 21 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาท มากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37

2. ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.23$, S.D.=.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$,

S.D.=.37) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.40, S.D.=.54) รองลงมา ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.28, S.D.=.56) รองลงมา ด้านความคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=.70) และด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =3.69, S.D.=.41) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า เพศ ต่างกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ ที่ต่างกัน พนักงานที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาคุณภาพชีวิต องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research aimed to study of improving the quality of life of employees, level of Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. And compare that to improve the quality of life of employees, Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. A quantitative research. The population used in this research include staff Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. Number 123 people. Determine the size of the sample by the method of Krejcie and Morgan. Example group. The total number of 92 people. Tools used in research as a query. To be used in the data collection. By using a specific sampling method. Statistics used in the research include frequency percent mean standard deviation. The compare the use of statistics t-test and one-way anova. And if we find that there are significant differences to analyze a pair by the Scheffe's.

The results of this research found that

1. Personal factors, respondents mainly female, most. The total number of 49 people 53.4 percent. The second is a male. Total number of 43 people 46.7 percent. The majority of respondents Aged 21-40 years at most, the number 47 people 51.1 percent. Undergraduate education in the most number of 69 people 75.0 percent. Work experience for more than 21 years, up to at most the amount of 29 people 31.5 percent. And revenue during the most amount of baht 15,001-25,000 33 people 37.0 percent.

2. Improving the quality of life of employees, level of Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. In the overview. The most extreme level.

($\bar{X}$ =4.23, S.D.=.50) When considering a life of aspects found to below average. Environmental culture and society has an average level for most. ($\bar{X}$ =4.70, S.D. = .37) By mental there is average in most levels. ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .54) Secondary to the physical environment. There is average in most levels. ($\bar{X}$ =4.28, S.D.=.56) The second idea there are many levels, average. ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=.70) And the emotions. There are many levels, average. ($\bar{X}$ =4.15, S.D. = .65) And wish the average low is the body. There are average. ($\bar{X}$ =3.69, S.D. = .41) Respectively

3. Comparative analysis of personal factors to the development of the quality of life of employees, some bamboo subdistrict administrative organization. Muang, Nonthaburi, found that. Different sex. To improve the quality of life of employees, level of Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. There was no different between the age, income and education levels, different experience. Employees who are of age, experience, education level and income. To improve the quality of life of employees, level of Administration, some bamboo Muang, Nonthaburi. All aspects of the different statistical significant level .05

Keywords: Improving the quality of life, Subdistrict administrative organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนต่างหันมาให้ความสนใจกับทรัพยากรบุคคลมากขึ้น โดยนับว่า “คน” เป็น “ทุนมนุษย์” ซึ่งมีความสำคัญต่อองค์กร จึงทำให้องค์กรหันมาให้ความสนใจกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานหรือบุคลากรในองค์กร การเป็นสำคัญ เพราะเชื่อว่าหากผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ผลการปฏิบัติงานย่อมมีประสิทธิภาพดีขึ้นตามไปด้วย (พัทธนันท์ สุขเกษม, 2556: 2) การบริหารองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนล้วนแล้วแต่มีการแข่งขันที่สูงและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์การแต่ละประเภทจึงควรจะต้องมีการปรับตัวและพัฒนาการบริหารงาน โดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณภาพสูงจะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี บุคลากรถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดขององค์กร เนื่องจากมนุษย์เป็นทั้งผู้ขับเคลื่อน และรับผลของการพัฒนา การมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพหรือการที่มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็เสมือนว่าประเทศมีทรัพยากรในการพัฒนาประเทศที่มีคุณภาพนั่นเอง (ฐานิญา เจริญเลิศวิวัฒน์ 2558:1)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญและจำเป็นเป็นอย่างมาก เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคล ครอบครัว จึงต้องมีการพัฒนาในด้านการศึกษา เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง การเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มี

คุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น ประเทศต่างๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ (ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์, 2559: 2) นอกจากประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิตจะช่วยทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิต ยังกระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่เสมอ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม มีหลัก การบริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ ช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคม ที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่า หากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดี ย่อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุดหน้าก้าวไกลขึ้น (สำราญ จูช่วย, 2554: 17)

การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศเพราะเป็นรูปแบบการปกครองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองมากที่สุด โดยองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยการบริหารส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ของประเทศ องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งเริ่มบังคับใช้ในเดือนมีนาคม 2538 ด้วยเหตุผลที่จะปรับปรุงการบริหารงานของตำบลใหม่ เนื่อง จากสภาตำบลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปสู่ประชาชนได้อย่างเหมาะสมนั้น นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองท้องถิ่นครั้งสำคัญของประเทศโดยก่อให้เกิดองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (สถาบันดำรงราชานุภาพ, 2550) องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนในระดับท้องถิ่น ซึ่งรูปแบบการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล การให้บริการในด้านต่างๆ และการบริหารจัดการของคณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่งนั้น อาจมีความแตกต่างกัน แม้ว่ามีบริบทตามกฎหมายที่เป็นแบบเดียวกัน การบริการประชาชนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพสูงสุด มีการประเมินผล และความพยายามแก้ไข ปรับปรุงการให้บริการอยู่ตลอดเวลา (จันทร์เพ็ญ อุทัยเลี้ยง, 2556: 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ มีหน้าที่ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมโดยจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน น้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุ และผู้พิการ คุ้มครองดูแลและบำรุง

รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ล้อม บำรุง รักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชการมอบหมาย โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก ดังนั้น พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ จึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารและการปฏิบัติงานขององค์การ เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การที่องค์กร การบริหารส่วนตำบลบางไผ่จะบรรลุเป้าหมายได้นั้น บุคลากรจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย แต่เมื่อสภาพแวดล้อมของสังคมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ระบบราชการแบบเดิมไม่อาจที่จะตอบสนองความต้องการของประชาชนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการปฏิรูประบบราชการดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งจากการเกิดโครงสร้างใหม่ วิถีคิดใหม่ และระบบทำงานใหม่ ส่งผลให้พนักงานต้องปรับตัวเองให้เหมาะสมกับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ต้องปรับตัวเพื่อดำรง ชีวิตให้ปฏิบัติงานได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้นนี้ ย่อมก่อให้เกิดความ เครียด และย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานลงไปด้วย (ธีรภัทร ขัติยะหล้า, 2553: 2-3)

จากความเป็นมาและเหตุผลข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณภาพชีวิตเป็นเรื่องที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ ซึ่งผู้บริหารควรให้ความสำคัญ เพราะบุคลากรบางไผ่นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความ สำคัญที่สุดที่จะต้องได้รับการบริหารอย่างมีคุณค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด และส่งผลต่อการให้ บริการแก่ประชาชนและการปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมายขององค์การ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒ นาคุณภาพชีวิตของพนักงานให้ดีขึ้น อันจะทำให้การทำงานของพนักงานมีประสิทธิภาพและประ สทธิผลสูงสุดภายใต้การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขององค์การและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากร ได้แก่ พนักงานในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป รวมจำนวนทั้งสิ้น 123 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี มีรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้

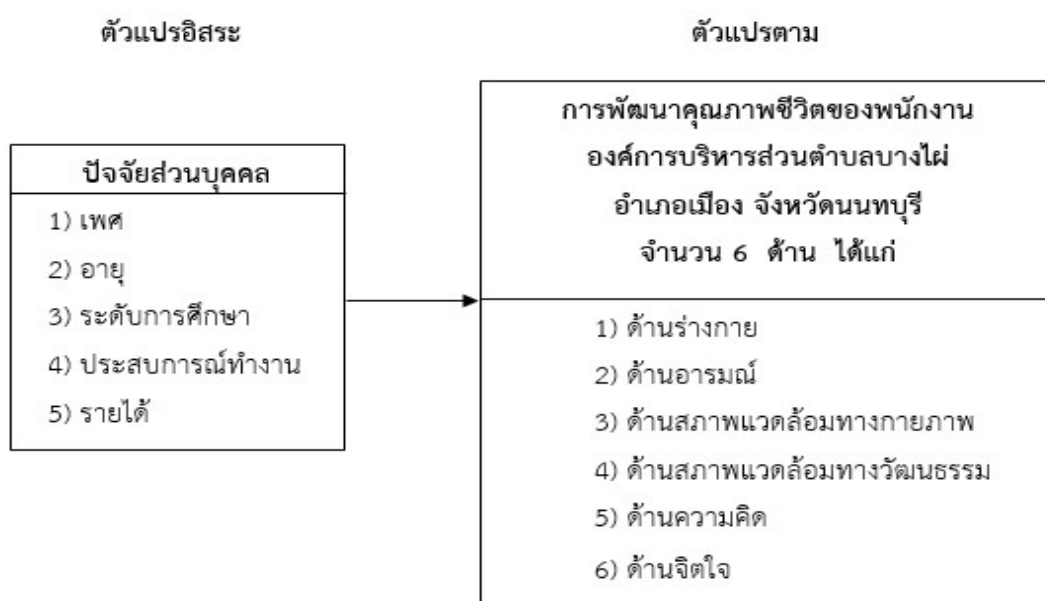
2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ จำนวน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านร่างกาย 2) ด้านอารมณ์ 3) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 4) ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม 5) ด้านความคิด และ 6) ด้านจิตใจ

3. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาศึกษาตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2560 - มกราคม 2561

4. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นพื้นที่ในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ อัจฉรา นวจินดา และกุลลาภ รัตนสัจธรรม (2542, อ้างถึงในวรพงษ์ เจริญพงศ์, 2550) เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการกำหนดเป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารองค์การ สามารถนำผล การวิจัยไปเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ รวมทั้งหน่วยงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้
2. บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการบูรณาการการทำงานร่วมกันให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรที่ศึกษาเป็นพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 123 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่, 2560)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย รวมจำนวนทั้งสิ้น 123 คน นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้วิธีการเปิดตารางคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, อ้างถึงใน อีระวุฒิ เอกะกุล, 2545: 4) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น จำนวนทั้งสิ้น 92 คน

หลังจากการคำนวณ หาสัดส่วนขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรแล้ว ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยอย่างแท้จริง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ รายได้ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละข้อคำถามมีคำถามให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อ เสนอแนะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม

รวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การขอความอนุเคราะห์อนุมัติเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุมัติจากสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 6 ถึง 20 ธันวาคม พ.ศ. 2561 โดยก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและทำความเข้าใจในข้อคำถามแก่ผู้ตอบแบบสอบถามก่อนตอบแบบสอบถาม
3. การจัดทำข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ไปตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถามแต่ละข้อ แล้วนำมาเข้ารหัสเพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ จากนั้น วิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ
  - 2.1 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของครอนบาช (Cronbach, 1990)
  - 2.2 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
เปรียบเทียบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การใช้สถิติค่า t-test สำหรับการเปรียบเทียบไม่เกิน 2 กลุ่ม และการทดสอบค่า F-test (One Way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เพื่อทดสอบสมมติฐาน หากพบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญดังกล่าวก่อนจะทำการวิเคราะห์เป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

สรุปผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 คน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ราย ได้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ตามลำดับ

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-40 ปี มากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมา มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 32.6 และมีอายุน้อยกว่า 20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 ตามลำดับ

4. ประสบการณ์ทำงาน ผู้ตอบแบบ สอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 11-20 ปีมากที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมา มีประสบการณ์มากกว่า 21 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปีน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 ตามลำดับ

5. รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาทมากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมา มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีรายได้มากกว่า 25,001 บาท น้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ตามลำดับ

สรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 21-40 ปี มากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 การศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 75 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 21 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 และมีรายได้ระหว่าง 15,001-25,000 บาท มากที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 37

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี

ภาพรวม ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = .37) รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .54) รองลงมา ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=.56) รองลงมา ด้านความคิด มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=.70) และด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=.41) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สามารถจำแนกรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านร่างกาย การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในด้านร่างกาย ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในด้านร่างกาย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด คือ องค์การมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้กับพนักงาน เช่น การออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬาประจำปี ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.49$, S.D.=.50) รองลงมา องค์การให้ความใส่ใจต่อปัญหาสุขภาพส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, S.D.=.83) รองลงมา องค์การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพของพนักงานผู้ปฏิบัติงานในองค์การ โดยมีการกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ หรือระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของพนักงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$, S.D.=.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การมีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของพนักงานในองค์การอยู่เสมอ และมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพแก่พนักงานในองค์การ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.16$, S.D.=.37) ตามลำดับ

2. ด้านอารมณ์ การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านอารมณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด คือ องค์การมีการส่งเสริมให้พนักงานในองค์การมีความรักและความสามัคคีต่อกันเหมือนครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.65$, S.D.=.76) รองลงมา องค์การจัดให้มีช่วงเวลาหรือสถานที่ไว้สำหรับผ่อนคลายจากการทำงานไว้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=.78) รองลงมา พนักงานมีการวางแผนและการตัดสินใจที่ถูกต้องและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$, S.D.=.44) รองลงมา องค์การค้นหาเทคนิคหรือวิธีการที่จะทำให้พนักงานมีความสุขกับการทำงานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82$, S.D.=.70) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าการกดดันทางอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$, S.D.=.75) ตามลำดับ

3. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ องค์การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการทำงาน ($\bar{X}=4.50$, S.D.=.50) รองลงมา องค์การส่งเสริมให้สภาพแวดล้อมสะอาดและเป็นระเบียบ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=.50)

= .75) รองลงมา องค์การให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษที่อาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงาน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .96) รองลงมา พนักงานมีทรัพยากรที่จำเป็นต่อการทำงานและการดำรงชีวิต ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .69) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การเดินทางคมนาคมของพนักงานเป็นไปด้วยความสะดวก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .71) ตามลำดับ

4. ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = .37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ องค์การให้ความสำคัญกับค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักธรรม และองค์การมีวัฒนธรรมทั้งทางด้านรายได้และทางสังคม ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = .38) องค์การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .48) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การให้การสนับสนุนพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย เช่น ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .78) ตามลำดับ

5. ด้านความคิดการศึกษา ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านความคิดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด คือ องค์การจัดให้มีการอบรมความรู้ใหม่ๆ แก่พนักงานในองค์การอยู่เสมอ และองค์การส่งเสริมให้พนักงานในองค์การได้พัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .70) รองลงมา องค์การส่งเสริมให้พนักงานมีความ คิดที่สร้างสรรค์ และ องค์การให้การส่งเสริมแนวทางสู่เป้าหมายในชีวิตด้วยการสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง ด้วยการยอมรับเป้าหมายของตนเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .91) ตามลำดับ

6. ด้านจิตใจ การศึกษาระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ด้านจิตใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ องค์การสนับสนุนให้พนักงานมีจิตสาธารณะ ยินดีให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .48) รองลงมา องค์การสนับสนุนให้มีการนำหลักธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = .53) รองลงมา องค์การมีการให้รางวัลพิเศษให้กับพนักงานในองค์การ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .70) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การสนับสนุนกิจกรรมทางศาสนา เช่น จัดให้มีการฝึกสมาธิและทำจิตใจให้ผ่องใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .68) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมและรายด้านพบว่า

1. เพศ พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกันการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับการศึกษา พบว่า พนักงานที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงาน ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟพบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานมีความแตกต่าง 2 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านความคิด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ ที่ต่างกัน พนักงานที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วยด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านปริมาณงาน ความเพียงพอ และความต่อเนื่อง ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม ด้านความคิด ด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านจิตใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านความคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D. = .41) ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐพัชร ดีบุญ (2553) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอ แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ด้านการมีส่วนร่วมของพนักงานมากที่สุด ในประเด็นที่ว่า ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามัคคีในองค์กรและควรมีกิจกรรมร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและสูงสุด รองลงมาคือหน่วยงานควรมีการจัดประชุมระหว่างผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่และลำดับสุดท้าย ผู้บริหารควรมอบนโยบายและเป้าหมายในการทำงานให้ชัดเจน การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิรพัทธ์ คงศรีโรจน์ (2556) ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ ที่ต่างกัน พนักงานที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ และรายได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในทุกด้าน แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวาอากาศตรี ประยุทธ์ ปราณี (2554) ที่พบว่าปัจจัยรายได้มีผลต่อคุณภาพ ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงควรพิจารณาถึงด้านรายได้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพรปวีร์ณ์ เชื้อมเจริญพรกุล (2556) ที่พบว่าปัจจัยวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการนำเสนอแผน/โครงการเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ได้

2. จากผลการศึกษา พบว่าองค์การควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพแก่พนักงานในองค์การ ให้ความสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานมากกว่าการกดดันทางอารมณ์ ให้การสนับสนุนพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย เช่น ส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค สนับสนุนการสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง ด้วยการยอมรับเป้าหมายของตนเอง และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งปัจจัยภายในองค์การและภายนอกองค์การ

2. ควรเพิ่มรูปแบบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลมีความครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ รัตนสังธรรม. (2535). การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในวิธีการดำเนินงานวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน. คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐานิญา เจริญเลิศวิวัฒน์. (2558). ความพึงพอใจในค่าตอบแทน สวัสดิการและคุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กร: กรณีควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ณัฐพัชร ดีบุญ. (2553). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. (รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่นวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัย ขอนแก่น).
- ธีราภัทร ขัตติยะหล้า. (2555.) คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน. (การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่).
- ปรางทิพย์ ภักดีศิริไพบูลย์. (2559). การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง. (สารนิพนธ์ สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ประยูร ปรานี. (2554). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตนายทหารชั้นประทวน กองบิน 46 จังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ มหบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม).
- พรปวีร์ เชื้อมเจริญพรกุล. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลบางทราย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (การค้นคว้าอิสระ สาขารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- พิรพัทธ์ คงศรีโรจน์. (2556). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการคณะทำงานประสานการจัดการที่ดินของกองทัพบก. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเพื่อความมั่นคง, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- วรพงษ์ เจริญพงศ์. (2550). ความมั่นคงของมนุษย์: กรณีศึกษานายทหารประทวนสังกัดฐานทัพเรือสัตหีบของกองทัพอากาศ. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำราญ จุช่วย. (2554). วิถีชีวิตคนในชุมชนริมคลองบางกอกน้อยตอนบน จังหวัดนนทบุรี ที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- อัจฉรา นวจินดา. (2535). คุณภาพชีวิตกับการพัฒนาสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิชาการ. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.